

De la uniformitat a la diversitat: canvis en curs en la classe dels verbs velaritzats del català

Manuel Badal

Canvis lingüístics en curs en llengua catalana

València, 14 de novembre de 2025

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

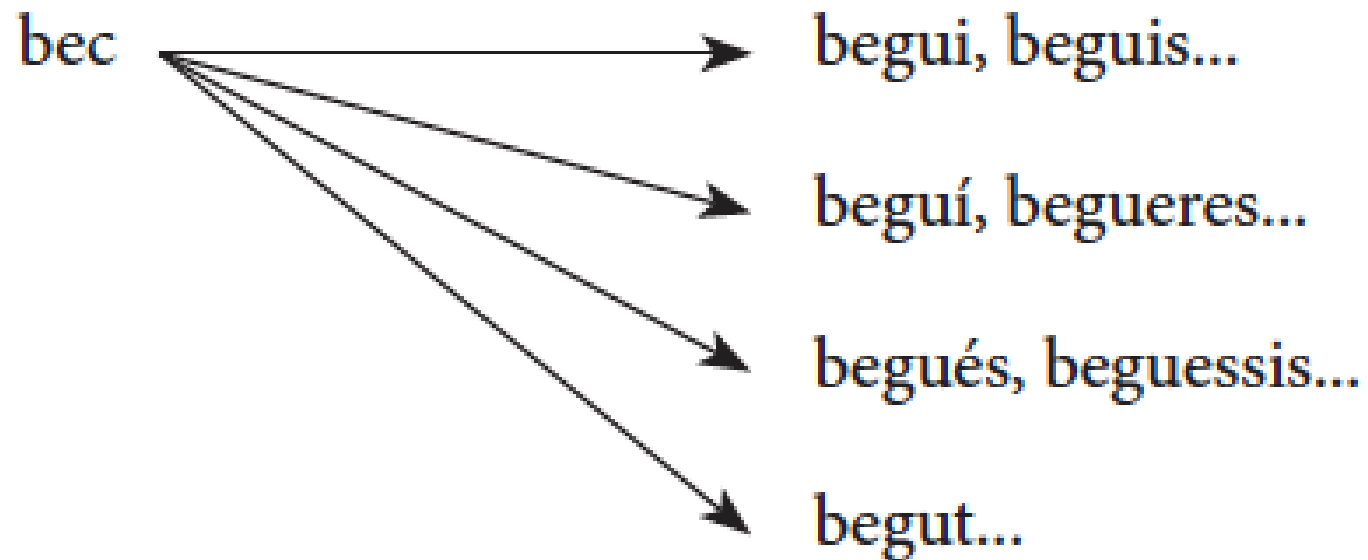
525
anys
1499 - 2024

Departament de
Filologia Catalana

Introducció

- Classe més nombrosa dins la segona conjugació catalana.
- Segons el verb, /g/ o /sk/.
- Normativament, **estable i sistemàtica** (més avant, concepte de *morfoma*).
- En la llengua col·loquial, **continua evolucionant**.
- **Diferències dialectals** significatives.

Distribució normativa de la consonant velar (IEC 2016: 253-254)

Estructura de la presentació

1. Introducció
2. Formació de la classe de verbs velaritzats
3. Valor morfològic i distribució paradigmàtica de la consonant velar
4. Una classe en evolució: fenòmens recents de velarització analògica
5. Conclusions

2. Formació de la classe de verbs velaritzats

Formes del tema de present

- Primera persona del present d'indicatiu i present de subjuntiu.
- Tres classes de verbs en què la velar era etimològica (Wheeler 2011: 188-189):
 - Verbs en què la -C- de l'ètim llatí era intervocàlica, com ara DĪCŌ > *dic* o DŪCAT > *duga*.
 - Verbs en què la consonant -G- anava precedida d'una consonant nasal: STRINGŌ > *estrenc* o PLANĠAT > *planga*.
 - Verbs que presentaven l'afix -SC- entre el radical i la desinença: *naSCŌ > *naSC* o CRĒSCAT > *creSCa*.

Formes del tema de perfet

- Passat simple, condicional en *-ra* i imperfect de subjuntiu.
- Majoria d'autors: la velar deriva del reforçament de l'afix -U-: $w > g^w > g$ (v. Meyer-Lübke 1895: §278).
- Wheeler (2011: 195-198) considera errònia aquesta evolució i propugna que la velar s'estengué de manera analògica des de verbs com PLACUIT > *plac* 'plagué', de *plaire*.
- **Tret distintiu** del **català** i de l'**occità** (Pérez Saldanya 1998: 75).

Formació de la classe de verbs velaritzats

- Procés bastant **irregular**.
- **Diferències** cronològiques **significatives** en l'adopció de la velar entre classes, parlars, morfemes, temps verbals i persones (Badal 2021).
- **Propagació bidireccional** de **/g/**: del tema de present al tema de perfet i a la inversa.

Velarització del tema de present

- Classe *beure*: velarització ràpida (segle XIV). **Tema de perfet velaritzat i sincretisme** entre la primera i la tercera persona del **present d'indicatiu** (1sg *beu* > *bec* vs. 3sg *beu*).
- Classe *deure*: el **radical etimològic evitava** el **sincretisme** en el present d'indicatiu: 1sg *deig* vs. 3sg *deu*.
- Classe *prendre*: l'adopció de /g/ **resolia** el **sincretisme** en el present d'indicatiu: 1sg *pren* > *pren***c** vs. 3sg *pren*.

Velarització del tema de perfet

- **Discrepàncies cronològiques** entre temps pita en la consolidació de /g/.
- Classes més rellevants: *dir* i *prendre*.
- Els **temps** més **marcats** (imperfet de subjuntiu i condicional en -*ra*) **adopten la velar** al segle XV (p. ex., *dixera* > *diguera*, *dixés* > *digués*).
- Passat simple: la tercera persona del singular (*dix* > *digué*) és molt més reticent a la velarització analògica que la resta de persones.

Recapitulem

- **Primer factor**: necessitat de **diferenciar** formalment la **primera** i la **tercera** persona del **present d'indicatiu**.
- **Segon factor**: **reduir** al màxim la **irregularitat** que presentava inicialment la **distribució** de la **velar** dins del **paradigma** flexiu.
- **Resultat**: **classe verbal** molt més **estable** en què l'aparició de la velar és molt més fàcil de predir per als parlants que en la distribució original.

3. Valor morfològic i distribució paradigmàtica de la consonant velar

Valor morfològic de la consonant velar

- **Opció 1: consonant final d'un dels al·lomorfs del radical** (Roca Pons 1968, Mascaró 1983, entre altres). Exemples: DĪ**C**Ō > *dic*; STRIN**G**Ō > *estrenc*.
- **Opció 2: extensió temàtica del radical** (Viaplana 1984, Wheeler 1993, Pérez Saldanya 2013, Badal 2021, entre altres). Exemples: *pren* + /g/ = *prenc*, *mol* + /g/ = *molc*.
- Valor actual: **marcador de classe verbal** o de **categories morfosintàctiques**.

Una distribució “morfòmica”

- **Morfoma** (Aronoff 1994): estructures o patrons que no estan relacionats ni amb la sintaxi ni amb la fonologia, sinó que obeeixen a principis de la morfologia.
- **Distribució sistemàtica** de material **morfològic** dins del **paradigma** sense una funció clara.
- Relació **implicativa**: si una forma distintiva apareix en una de les caselles del paradigma, apareix també en la resta de caselles del mateix conjunt.

Una distribució “morfòmica”

- Els **al·lomorfs** documentats en les conjugacions de les **llengües romàniques** solen ser el resultat d'una distribució purament morfològica (Montermini & Bonami 2013).
- En la flexió verbal del català, morfoma **L**, **pita** i **N** (Wheeler 2011, Pérez Saldanya 2013, Badal 2021).

Morfoma L

- La primera **persona del present d'indicatiu** i totes les persones del **present de subjuntiu** comparteixen un tret formal distintiu (Maiden 2018: 84).
- No es pot explicar a partir de cap agrupació coherent de propietats morfosintàctiques.

Morfoma L

	1SG	2SG	3SG	1PL	2PL	3PL
PRS.IND	DĪCŌ > <i>dic</i>	DĪCIS > <i>dius</i>	DĪCIT > <i>diu</i>	DĪCIMUS > <i>deim</i>	DĪCITIS > <i>deīts</i>	* ^l dikent > <i>dien</i>
PRS.SBJV	DĪCAM > <i>diga</i>	DĪCĀS > <i>digues</i>	DĪCAT > <i>diga</i>	DĪCĀMUS > <i>digam</i>	DĪCĀTIS > <i>digats</i>	DĪCANT > <i>diguen</i>

Morfoma pita

- Acrònim de ‘perfecto y tiempos afines’.
- Origen: formes perfectives del llatí.
- Les llengües romàniques encara conserven restes d’aquesta morfologia perfectiva.
- El significat aspectual original s’ha perdut.

Morfoma pita

- Temps procedents del **tema de perfet llatí**: el passat simple, l'antic condicional en *-ra* i l'imperfet de subjuntiu.
- Tema de perfet: radical acabat en *-X*:
 - Passat simple: 3sg DĪXIT > *dix* >> *digué*
 - Condicional en *-ra*: 3sg DĪXERAT > *dixera* >> *diguera*
 - Imperfet de subjuntiu: 3sg DĪXISSET > *dixés* >> *digués*

Morfoma N

- Patró **molt freqüent** en les llengües romàniques, amb gran **força d'atracció** (Maiden 2018: 167-246).

	Present d'indicatiu	Present de subjuntiu	Imperatiu
1sg	<i>segu+isc / segu+eix+o</i>	<i>segu+isc+a / segu+eix+i</i>	
2sg	<i>segu+ix+es / segu+eix+es</i>	<i>segu+isqu+es / segu+eix+is</i>	<i>segu+eix</i>
3sg	<i>segu+ix / segu+eix</i>	<i>segu+isc+a / segu+eix+i</i>	<i>segu+isc+a / segu+eix+i</i>
1pl	<i>segu+i+m</i>	<i>segu+i+m</i>	<i>segu+i+m</i>
2pl	<i>segu+i+u</i>	<i>segu+i+u</i>	<i>segu+i+u</i>
3pl	<i>segu+ix+en / segu+eix+en</i>	<i>segu+isqu+en / segu+eix+in</i>	<i>segu+isqu+en / segu+eix+in</i>

Què ocorre amb el canvi lingüístic?

- Els **parlants** solen ser **conscients** del patró de **distribució morfològica**.
- Els canvis es regeixen per dos principis (Maiden 2011: 181): **coherència** i **convergència**.

Coherència

- Si un canvi morfològic afecta el radical pita en una part del paradigma, afectarà el radical pita en la resta de formes d'aquest morfoma.
- En català antic, totes les persones dels dos morfomes acabaren adoptant la consonant velar.

Convergència

- L'**heterogeneïtat fonològica** dels radicals pita tendeix a ser **reduïda** amb el pas del temps.
- Els verbs velaritzats van servir de base perquè la velar es propagara a formes i verbs que, al principi, no la tenien.
- **Resultat**: menys diversitat de radicals dins de la segona conjugació.

- **Estratègies** dels parlants per evitar problemes d'al·lomorfisme.
- **Canvi sistemàtic i predictable.**
- No hi ha sistemes en què el radical pita aparega només en el passat simple o només en l'imperfet de subjuntiu.
- L'estudi dels verbs velaritzats permet posar a prova aquests principis.

4. Una classe en evolució: fenòmens recents de velarització analògica

La velar: marca de primera persona

- Fenomen general en **valencià** (Pérez Saldanya 1998: 82).
- Ja es donava en la llengua antiga (Badal 2021).
- Motivació: **diferenciar** formalment la **primera** i la **tercera** persona del **present d'indicatiu**:
 - 1sg *per*[k] vs. 3sg *perd*
 - 1sg *dor*[k] vs. 3sg *dorm*
- Creació d'un **al·lomorf nou**: p. ex., *perd-* > *per-* + /g/, *dorm-* > *dor-* + /g/.

Resultat: morfoma L velaritzat

	1sg	2sg	3sg	1pl	2pl	3pl
PI	<i>Perc</i>	<i>Perds</i>	<i>Perd</i>	<i>Perdem</i>	<i>Perdeu</i>	<i>Perden</i>
PS	<i>Perga</i>	<i>Pergues</i>	<i>Perga</i>	<i>Perguem</i>	<i>Pergueu</i>	<i>Perguen</i>

	1sg	2sg	3sg	1pl	2pl	3pl
PI	<i>Dorc</i>	<i>Dorms</i>	<i>Dorm</i>	<i>Dormim</i>	<i>Dormiu</i>	<i>Dormen</i>
PS	<i>Dorga</i>	<i>Dorgues</i>	<i>Dorga</i>	<i>Dorguem</i>	<i>Dorgueu</i>	<i>Dorguen</i>

La velarització del gerundi

- La velarització del gerundi (p. ex., *beguent*, *diguent*, *traguent*) és general en català.
- Motivada per la relació entre la consonant velar i la vocal temàtica e (Wheeler 1993: 196, Pérez Saldanya 1998: 85): *digé*, *beguera*, *puguem...*

La velarització del gerundi

- **Forma marcada** respecte a l'infinitiu (Pérez Saldanya 1998: 86).
- En alguns casos, millora l'estructura sil·làbica (Hualde 1992: 383): *di.ent* > *di.guent*.

La segona persona del plural de l'imperatiu

- En llatí, només formes de segona persona.
- Generalment: 2sg imp. = 3sg pres. ind. (**beu**); 2pl imp. = 2pl pres. ind. (**beveu**)
- Algunes excepcions: 2sg **digues**, 2pl **digueu**.
- Velarització analògica generalitzada en català (p. ex., **traigueu** o **vingueu** en lloc de les normatives *traieu/traeu* o *veniu*).

La segona persona del plural de l'imperatiu (II)

- Vinculació entre la consonant velar i la vocal temàtica *e*: *bevee* > *beg*ue**.
- En alguns casos, millora l'estructura sil·làbica: *tra.eu* > *tra.g*ue**.

La segona persona del plural de l'imperatiu (III)

- Influència de la resta de persones de l'imperatiu: 3sg *be**g**a*, 1pl *be**g**u**e**m*, 3pl *be**g**u**e**n*.
- Ordres negatives, en subjuntiu: per exemple, *no be**g**u**e**u!*
- **Igualació modal**

Igualacions modals en la 1pl i 2pl (Pérez Saldanya *et al.* 2004: 183)

	Present d'indicatiu	Imperatiu	Present de subjuntiu
a)	cantem canteu	cantem canteu	cantem canteu
b)	servim serviu	servim serviu	servim serviu
c)	duem dueu	duguem dueu	duguem dugueu
c')	duguem dugueu	duguem dugueu	duguem dugueu
d)	riem rieu	riquem rieu	riquem riagueu

La primera i la segona persona del plural del present d'indicatiu

- Confluència de factors: vinculació entre /g/ i la vocal temàtica e (1pl *duem* > *duguem*), optimització de l'estructura sil·làbica (1pl *du.em* > *du.guem*).
- Fenomen dialectalment restringit (Beltran & Segura-Llopes 2017: 218).
- Molt estés a l'àrea d'influència de la Costera (Bataller Grau 2018, Vela Párraga 2024)

Què ocorre amb el morfoma L?

Exemple: verb *tenir/tindre*

		1sg	2sg	3sg	1pl	2pl	3pl
Estàndard →	PRS.IND	<i>Tinc</i>	<i>Tens</i>	<i>Té</i>	<i>Tenim</i>	<i>Teniu</i>	<i>Tenen</i>
	PRS.SBJ	<i>Tinga</i>	<i>Tingues</i>	<i>Tinga</i>	<i>Tinguem</i>	<i>Tingueu</i>	<i>Tinguen</i>
		1sg	2sg	3sg	1pl	2pl	3pl
Col·loquial →	PRS.IND	<i>Tinc</i>	<i>Tens</i>	<i>Té</i>	<i>Tinguem</i>	<i>Tingueu</i>	<i>Tenen</i>
	PRS.SBJ	<i>Tinga</i>	<i>Tingues</i>	<i>Tinga</i>	<i>Tinguem</i>	<i>Tingueu</i>	<i>Tinguen</i>

El segment *ig* (o *eg*) com a marca de subjuntiu

- El **segment velar** /ig/ (o /eg/) ha esdevingut un **marcador** dels temps de **subjuntiu**, especialment en parlars nord-occidentals i en eivissenc (Perea 2008: 604-605, Querol 2010, Marí Tur 2017).
- Exemples: 1sg *càntiga* (o *càntega*), 2sg *pèrdigues* (o *pèrdegues*), 3sg *batigués*, 1pl *dormiguéssem*...

El segment *ig* (o *eg*) com a marca de subjuntiu

- Raó de /ig/ (Viaplana 2005: 237; Perea 2008: 605): evitar problemes de sil·labificació (p. ex., *cant-**gu**-em, *perd-**gu**-em).
- Quins avantatges presenten aquestes formes innovadores?

Present de subjuntiu (conjugació I)

Model **tradicional** *cantar*:

	Present d'indicatiu	Present de subjuntiu
1sg	<i>canto</i>	<i>cante</i>
2sg	<i>cantes</i>	<i>cantes</i>
3sg	<i>cante</i>	<i>cante</i>
1pl	<i>cantem</i>	<i>cantem</i>
2pl	<i>canteu</i>	<i>canteu</i>
3pl	<i>canten</i>	<i>canten</i>

Present de subjuntiu (conjugació I)

Model **innovador velaritzat** *cantar*:

	Present d'indicatiu	Present de subjuntiu
1sg	<i>canto</i>	<i>càntiga</i>
2sg	<i>cantes</i>	<i>càntigues</i>
3sg	<i>cante</i>	<i>càntiga</i>
1pl	<i>cantem</i>	<i>cantem</i>
2pl	<i>canteu</i>	<i>canteu</i>
3pl	<i>canten</i>	<i>càntiguen</i>

Present de subjuntiu (conjugació II)

Model **tradicional** *perdre*:

	Present d'indicatiu	Present de subjuntiu
1sg	<i>perdo</i>	<i>perda</i>
2sg	<i>perds</i>	<i>perdes</i>
3sg	<i>perd</i>	<i>perda</i>
1pl	<i>perdem</i>	<i>perdem</i>
2pl	<i>perdeu</i>	<i>perdeu</i>
3pl	<i>perden</i>	<i>perden</i>

Present de subjuntiu (conjugació II)

Model **innovador velaritzat** *perdre*:

	Present d'indicatiu	Present de subjuntiu
1sg	<i>perdo</i>	<i>pèrdiga</i>
2sg	<i>perds</i>	<i>pèrdigues</i>
3sg	<i>perd</i>	<i>pèrdiga</i>
1pl	<i>perdem</i>	<i>perdiguem ~ perdem</i>
2pl	<i>perdeu</i>	<i>perdigueu ~ perdeu</i>
3pl	<i>perden</i>	<i>pèrdiguen</i>

Present de subjuntiu (conjugació III)

Model **tradicional** *sentir* i *servir*:

	Sentir		Servir	
	Present d'indicatiu	Present de subjuntiu	Present d'indicatiu	Present de subjuntiu
1sg	<i>sento</i>	<i>senta</i>	<i>servixo</i>	<i>servisca ~ servixa</i>
2sg	<i>sents</i>	<i>sentes</i>	<i>servixes</i>	<i>servisques ~ servixes</i>
3sg	<i>sent</i>	<i>senta</i>	<i>servix</i>	<i>servisca ~ servixa</i>
1pl	<i>sentim</i>	<i>sentim</i>	<i>servim</i>	<i>servim</i>
2pl	<i>sentiu</i>	<i>sentiu</i>	<i>serviu</i>	<i>serviu</i>
3pl	<i>senten</i>	<i>senten</i>	<i>servixen</i>	<i>servisquen ~ servixen</i>

Present de subjuntiu (conjugació III)

Model **innovador velaritzat** *sentir* i *servir*:

	Sentir		Servir	
	Present d'indicatiu	Present de subjuntiu	Present d'indicatiu	Present de subjuntiu
1sg	<i>sento</i>	<i>séntiga</i>	<i>servixo</i>	<i>servisca ~ servixa</i>
2sg	<i>sents</i>	<i>séntigues</i>	<i>servixes</i>	<i>servisques ~ servixes</i>
3sg	<i>sent</i>	<i>séntiga</i>	<i>servix</i>	<i>servisca ~ servixa</i>
1pl	<i>sentim</i>	<i>sentiguem</i>	<i>servim</i>	<i>serviguem</i>
2pl	<i>sentiu</i>	<i>sentigueu</i>	<i>serviu</i>	<i>servigueu</i>
3pl	<i>senten</i>	<i>séntiguen</i>	<i>servixen</i>	<i>servisquen ~ servixen</i>

Present de subjuntiu (conjugació III)

Model **innovador velaritzat** *sentir* i *servir*:

	Sentir		Servir	
	Present d'indicatiu	Present de subjuntiu	Present d'indicatiu	Present de subjuntiu
1sg	<i>sento</i>	<i>séntiga</i>	<i>servixo</i>	<i>servisca ~ servixa</i>
2sg	<i>sents</i>	<i>séntigues</i>	<i>servixes</i>	<i>servisques ~ servixes</i>
3sg	<i>sent</i>	<i>séntiga</i>	<i>servix</i>	<i>servisca ~ servixa</i>
1pl	<i>sentim</i>	<i>sentiguem</i>	<i>servim</i>	<i>serviguem</i>
2pl	<i>sentiu</i>	<i>sentigueu</i>	<i>serviu</i>	<i>servigueu</i>
3pl	<i>senten</i>	<i>séntiguen</i>	<i>servixen</i>	<i>servisquen ~ servixen</i>

Imperfet de subjuntiu

- En aquest temps, verbs no velaritzats de la conjugació II i verbs de la conjugació III.
- Exemples: *perdigués* o *perdegués*, en lloc de *perdés*; *sentigués* o *servigués*, en lloc de les normatives *sentís* i *servís*.
- S'evita la modificació del radical.
- **Fenomen uniforme**: afecta totes les persones amb la mateixa intensitat.
- Alcover & Moll (1929-1932): *cantigués*, *cantiguessa*...

5. Conclusions

Conclusions

- Divergència notable de les formes **col·loquials** amb l'**estàndard**.
- **Variació dialectal** dels fenòmens de velarització analògica.
- Índex de **categories morfosintàctiques marcades** (Wheeler 1993, Valls 2013: 367): p. ex., gerundi, persones del plural, temps de subjuntiu.

Conclusions

- **Sistematització** de les **irregularitats**: vinculació entre la vocal temàtica e i /g/ (Vela Párraga 2024).
- De vegades, es **trenca** la **coherència morfològica** (com en la 1pl i la 2pl del present d'indicatiu).

Gràcies per la vostra atenció!

Projecte PID2023-150846NB-C31 (<https://stel.ub.edu/gevad/>),
finançat pel MICIU i l'AEI, cofinançat per la UE
Grup de recerca GIUV 2013-137

Referències

- Alcover, A. M. & Moll, F. de B. (1929-1932). La flexió verbal en els dialectes catalans. *Anuari de l'Oficina Romànica de Lingüística i Literatura* II, 73-184 (1929); III, 73-168 (1930); IV, 9-104 (1931); V, 9-72 (1932).
- Aronoff, M. (1994). *Morphology by itself: stems and inflectional classes*. MIT Press.
- Badal, M. (2021). *Morfologia verbal catalana: anàlisi diacrònica dels verbs velaritzats*.
- Bataller Grau, V. (2018). *El parlar del «tinguem»: el valencià de Xàtiva i la seua àrea d'influència*. Ajuntament de Xàtiva.
- Beltran, V. & Segura-Llopes, C. (2017). *Els parlars valencians*. Universitat de València.
- Hualde, J. I. (1992). *Catalan*. Routledge.
- Institut d'Estudis Catalans. (2016). *Gramàtica de la llengua catalana*. Institut d'Estudis Catalans.
- Maiden, M. (2011). Morphological persistence. Dins M. Maiden, J. C. Smith, & A. Ledgeway (ed.), *The Cambridge history of the Romance Languages. Volume 1, Structures* (p. 155–214). Cambridge University Press.
<https://doi.org/10.1017/CHOL9780521800723.006>
- Maiden, M. (2018). *The Romance Verb: Morphomic Structure and Diachrony*. Oxford University Press.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1093/oso/9780199660216.001.0001>
- Marí Tur, R. (2017). *El segment velar en la flexió verbal de l'eivissenc. Anàlisi de la variació distribucional, geogràfica i generacional*.
- Mascaró, J. (1983). *La fonologia catalana i el cicle fonològic*. Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Referències (II)

- Meyer-Lübke, W. (1895). *Grammaire des langues romanes. Vol. 2.* Welter.
- Montermini, F. & Bonami, O. (2013). Stem spaces and predictability in verbal inflection. *Lingue e Linguaggio*, 12(2), 171–190.
- Perea, M. P. (2008: 634). Flexió verbal regular. Dins J. Solà, M. R. Lloret, J. Mascaró & M. Pérez Saldanya (ed.). *Gramàtica del català contemporani, vol. 1* (p. 583-646). Editorial Empúries.
- Pérez Saldanya, M. (1998). *Del llatí al català: morfosintaxi verbal històrica*. Universitat de València.
- Pérez Saldanya, M. (2013). «Que sa il·lustre senyoria cullga o faça cullir dits fruits»: una aproximació històrica als verbs velaritzats. Dins E. Clua & M. R. Lloret (ed.), *Qüestions de morfologia flexiva i lèxica del català: volum d'homenatge a Joaquim Viaplana* (p. 313–333). Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
- Pérez Saldanya, M., Sifre Gómez, M. & Todolí i Cervera, J. (2004). *Morfologia catalana*. Editorial UOC.
- Querol, L. (2010). Els increments de l'arrel verbal en català i d'altres llengües romàniques. Dins K. Faluba & I. Szijj (ed.), *Actes del Catorzè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes. Budapest, 2006. Volum III* (pp. 285–296). Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Roca Pons, J. (1968). Morfologia verbal catalana. *Estudis Romànics*, 12, 227–254.
<https://doi.org/10.2436/er.v12i0.37888>

Referències (III)

- Valls, E. (2013). La distribució de les extensions velar i palatal en la morfologia verbal regular dels parlars de la Franja: un exemple d'evolució intrasistèmica autònoma en el marc de l'efecte-frontera. Dins E. Clua & M.-R. Lloret (ed.), *Qüestions de morfologia flexiva i lèxica del català: volum d'homenatge a Joaquim Viaplana* (p. 351–384). Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
- Vela Párraga, A. (2024). *Estudi de les formes verbals velaritzades en el parlar de Canals (la Costera). Anàlisi dialectal i sociolingüística* (treball final de grau). Universitat de València.
- Viaplana, J. (1984). La flexió verbal regular del valencià. Dins E. Casanova (ed.), *Estudis en memòria del professor Manuel Sanchis Guarner: estudis de llengua i literatura* (p. 391–407). Universitat de València.
- Viaplana, J. (2005). Velar Verbs and Verbal Classes in Catalan. *Catalan Journal of Linguistics*, 4, 225–247.
- Wheeler, M. W. (1993). Changing inflection: verbs in North West Catalan. Dins D. Mackenzie & I. Michael (ed.), *Hispanic Linguistic Studies in honour of F. W. Hodcroft* (p. 171–206). Dolphin.
- Wheeler, M. W. (2011). The Evolution of a Morpheme in Catalan Verb Inflection. Dins M. Maiden, J. C. Smith, M. Goldbach, & M. O. Hinzelin (ed.), *Morphological Autonomy: Perspectives from Romance Inflectional Morphology* (pp. 182–209). Oxford University Press.
<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199589982.003.0010>